



IZBA ADMINISTRACJI SKARBOWEJ W ZIELONEJ GÓRZE

0801-IWW.0921.6.2021.12
UNP: 0801-21-041642

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

z kontroli w trybie zwykłym przeprowadzonej na podstawie art. 12 ust. 1 w związku z art. 6 ust. 5 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020, poz. 224 – t.j.) w Urzędzie Skarbowym w Żarach w zakresie „Prawidłowość stosowania wytycznych w zakresie postępowania z oświadczeniami o stanie majątkowym podlegającymi analizie przez naczelników urzędów skarbowych”. Kontrolę przeprowadziła Pani Maja Dudek starszy ekspert skarbowy oraz Pani Kamila Swoboda starszy kontroler skarbowy w dniach od 6 kwietnia 2021 r. do 30 kwietnia 2021 r. na podstawie upoważnienia do kontroli nr 4/2021 z 1 kwietnia 2021 r., które przekazano w formie elektronicznej przed przystąpieniem do czynności kontrolnych Naczelnikowi Urzędu Skarbowego w Żarach.

Kontrolę wpisano do ewidencji kontroli urzędu skarbowego w pozycji nr 1/2021.

USTALENIA

1. Rozwiązania organizacyjne i przepisy wewnętrzne obowiązujące w obszarze kontroli oświadczeń majątkowych. Kontrola funkcjonalna.

Na podstawie przepisów obowiązującego prawa naczelnik urzędu skarbowego jest zobowiązany do przeprowadzenia analizy oświadczeń majątkowych przekazanych przez organ, do którego wpłynęło oświadczenie majątkowe. Naczelnik urzędu dokonuje analizy dokumentu pod względem swojej właściwości. Następnie, zgodnie z Wytycznymi Ministerstwa Finansów w zakresie postępowania z oświadczeniami o stanie majątkowym podlegającymi analizie przez naczelników urzędów skarbowych z września 2017 r., urząd przeprowadza analizę formalną, wstępną i właściwą złożonych oświadczeń.

W Urzędzie Skarbowym w Żarach w 2020 r. obowiązywał regulamin organizacyjny wprowadzony Zarządzeniem nr 57/2019 Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Zielonej Górze z dnia 18 grudnia 2019 r., następnie od dnia 3 lutego 2020 r. regulamin organizacyjny wprowadzony Zarządzeniem nr 5/2020 Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Zielonej Górze z dnia 3 lutego 2020 r. oraz od dnia 1 października 2020 r. regulamin organizacyjny wprowadzony Zarządzeniem nr 63/2020 Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Zielonej Górze z dnia 17 września 2020 r. Zgodnie z tymi dokumentami, zadanie analizowania oświadczeń o stanie majątkowym, z wyłączeniem oświadczeń majątkowych pracowników, należało do Drugiego Referatu Czynności Analitycznych i Sprawdzających oraz Identyfikacji i Rejestracji Podatkowej (SKA-2). Zadanie analizowania oświadczeń o stanie majątkowym realizował jeden pracownik referatu SKA-2.

W kontrolowanym Urzędzie wprowadzono również instrukcję „Analiza oświadczeń majątkowych” obowiązującą od 31.03.2017 r. Procedura określa ujednolicony sposób dokonywania analizy oświadczeń majątkowych, składanych przez osoby do tego zobowiązane na podstawie przepisów ustaw. Załącznikami do instrukcji są wzory analiz oświadczenia majątkowego dla: radnego/pracownika samorządowego, prokuratora oraz sędziego. Należy jednak zauważyć, że pracownik dokonujący analiz oświadczeń majątkowych wykorzystywał do realizacji zadania wobec wszystkich rodzajów składanych oświadczeń wydruk „Arkusza analizy oświadczenia majątkowego” sporządzany z aplikacji e-Orus na podstawie danych z aplikacji Biblioteka Akt. Wzór arkusza odbiega od załączników do ww. instrukcji. Przy czym należy stwierdzić, że wzór



wykorzystywanego w realizacji zadań formularza zawiera wszystkie niezbędne elementy wskazane w załączniku do wytycznych Ministerstwa Finansów. Obowiązująca w Urzędzie instrukcja zawiera również opisane procedury oraz ich zakres wskazany w pkt VIII Wytycznych Ministerstwa, z wyjątkiem określenia terminów i sposobu likwidacji oświadczeń, zgromadzonych dokumentów i wyników analiz.

W trakcie kontroli uzyskano informację od kierownika komórki SKA-2 oraz Naczelnika Urzędu, iż instrukcja wraz z załącznikami jest obecnie na etapie przygotowania i wprowadzenia zmian w treści oraz załączonych formularzach.

Zgodnie z przepisami wewnętrznymi Urzędu nadzór nad dokonywaniem analizy oświadczeń majątkowych pełni Kierownik Drugiego Referatu Czynności Analitycznych i Sprawdzających oraz Zastępca Naczelnika Urzędu poprzez akceptację analizy oświadczeń majątkowych.

W toku kontroli ustalono, że arkusze analizy oświadczenia majątkowego zostały sporządzone i podpisywane przez pracownika Drugiego Referatu Czynności Analitycznych i Sprawdzających oraz Identyfikacji i Rejestracji Podatkowej (SKA-2) odpowiedzialnego za przeprowadzenie analiz, zaakceptowane przez kierownika komórki SKA-2, a następnie przez Zastępcę Naczelnika Urzędu lub Naczelnika Urzędu.

Na podstawie wyjaśnień kierownika komórki kontrolowanej ustalono, że oświadczenia majątkowe przechowywane są w jednoosobowym pokoju pracownika zajmującego się analizą oświadczeń, a oświadczenia sędziów, prokuratorów i komorników przechowywane są w szafie zabezpieczonej plombą. Dostęp do oświadczeń ma pracownik, a w przypadku nieobecności kierownik komórki SKA-2, Zastępca Naczelnika Urzędu i Naczelnik Urzędu.

W toku kontroli zweryfikowano zakres obowiązków pracownika dokonującego analizy oświadczeń majątkowych. Do obowiązków szczegółowych pracownika należy analiza oświadczeń majątkowych, a także sporządzanie informacji, analiz i sprawozdań w zakresie realizowanych zadań. Ustalono również, że zakres obowiązków kierownika Drugiego Referatu Czynności Analitycznych i Sprawdzających zawiera zapis odnośnie nadzoru nad analizą oświadczeń o stanie majątkowym, z wyłączeniem oświadczeń majątkowych pracowników.

Zatem dokumenty zawierały właściwe zapisy czynności dokonywanych w obszarze objętym kontrolą.

Ustalono również, że pracownik dokonujący analizy oświadczeń w Urzędzie Skarbowym w Żarach oraz bezpośredni przełożony posiadają aktualne upoważnienie do dostępu do informacji z klauzulą „zastrzeżone”.

Ponadto w toku kontroli dokonano weryfikacji przeprowadzonych kontroli funkcjonalnych zgodnie z Zarządzeniem nr 41/2017 Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Zielonej Górze z dnia 24 lipca 2017 r. Ustalono, że kontrolowany obszar nie został ujęty w Załączniku nr 1 do decyzji nr 2/2020 Naczelnika Urzędu Skarbowego w Żarach z dnia 22 stycznia 2020 r. w sprawie rozdziału zadań w zakresie wykonywania kontroli funkcjonalnej w ramach nadzoru służbowego przez osoby zajmujące stanowiska kierownicze w Urzędzie Skarbowym w Żarach. Natomiast kontrola funkcjonalna w kontrolowanym obszarze sprawowana jest poprzez każdorazowe zatwierdzanie arkusza analizy przez kierownika komórki, a następnie przez Zastępcę Naczelnika Urzędu lub Naczelnika Urzędu, zgodnie z zapisami § 3 ust. 7 pkt 1) Zarządzenia nr 41/2017 Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Zielonej Górze z dnia 24 czerwca 2017 r.

W kontrolowanym obszarze stwierdzono uchybienie dotyczące sporządzania analizy oświadczeń o stanie majątkowym na arkuszu niezgodnym z obowiązującą w Urzędzie instrukcją – Analiza oświadczeń majątkowych.

2. Prawidłowość weryfikacji i zasadność podejmowanych czynności analitycznych na podstawie działań przeprowadzonych przez urząd z uwzględnieniem kontroli formalnej oraz analizy zasadniczej (merytorycznej) i zgodności wniosków ze stanem faktycznym.

Z informacji przekazanych przez Naczelnika Urzędu Skarbowego w Żarach wynika, że wszystkie oświadczenia majątkowe poddane analizie zaewidencjonowane zostały w aplikacji Biblioteka Akt. Przekazane przez kontrolowany organ zestawienie oświadczeń majątkowych za rok 2019, które wpłynęły do urzędu w okresie 01.01.2020-31.12.2020 zawierało 494 sprawy. W jednym przypadku przekazano oświadczenie zgodnie z właściwością miejscową. Następnie w toku kontroli, na podstawie dalszych wyjaśnień uzyskano informację, iż faktyczna liczba oświadczeń majątkowych, która wpłynęła do Urzędu to 491. Różnice w danych wynikały z błędnej ewidencji w programie Biblioteka Akt oraz dwukrotnym wprowadzeniu niektórych oświadczeń.

W celu weryfikacji sposobu przeprowadzania analizy oświadczeń majątkowych do kontroli wytypowano 35 oświadczeń majątkowych złożonych przez 33 osoby.

W wyniku kontroli stwierdzono, że akta spraw oświadczeń majątkowych (oprócz 1 sprawy objętej kontrolą) zawierały: oświadczenie o stanie majątkowym, *Arkusz analizy oświadczenia majątkowego* wraz z załącznikami np. zestawieniem z CZM, inne dokumenty związane z analizą np. informacje z ksiąg wieczystych. Arkusz analizy oświadczenia majątkowego sporządzany był w formie wydruku z aplikacji e-Orus i zawierał dane z aplikacji Biblioteka Akt. Pracownik potwierdzał na nim dokonanie analizy formalnej, wstępnej i właściwej oraz występujące w oświadczeniu nieprawidłowości.

W kontrolowanych sprawach wystąpiły przypadki braków zaznaczenia na arkuszu analizy wyników dokonanych ustaleń, bądź daty przekazania informacji o wyniku analizy oświadczenia do właściwego organu jednostki samorządu terytorialnego. Braki te wystąpiły w Arkuszach analizy następujących osób:

- W Arkuszu analizy dotyczącym osoby o NIP XXXXXXXXXX urząd prawidłowo wskazał w analizie właściwej brak nieprawidłowości w złożonym oświadczeniu majątkowym, jednakże w części III. *Analiza formalna i części IV. Analiza wstępna* formularza nie zakreślono (TAK/NIE) wyników badania;
- W Arkuszach analizy dotyczących osób o NIP XXXXXXXXXX i XXXXXXXXXX w arkuszu cz. II. *Dane dot. oświadczenia* nie określono (TAK/NIE), czy zostały dołączone załączniki;
- W Arkuszu analizy dotyczącym osoby o NIP XXXXXXXXXX nie zaznaczono zakresu badania przez zakreślenie TAK/NIE w części V. *Analiza właściwa*;
- W Arkuszu analizy dotyczącym osoby o NIP XXXXXXXXXX organ nie określił jednoznacznie przeprowadzenia analizy, tj. pozostawiono niewykreślone sformułowania TAK/NIE w pkt IV;
- W Arkuszach analizy dotyczących osób o NIP: XXXXXXXXXX, XXXXXXXXXX nie wskazano daty przekazania informacji o wyniku analizy oświadczenia do właściwego organu jednostki samorządu terytorialnego.

Jak wyjaśnia organ, braki te wynikają z niedopatrzenia pracownika spowodowanego dużą ilością oświadczeń podlegających analizie.

W wyniku kontroli stwierdzono sprawy, w których dane z oświadczeń majątkowych zostały nierzetelnie wprowadzone do aplikacji Biblioteka Akt. W związku z powyższym wartości nieruchomości zostały błędnie wykazane w analizowanej tabeli „Zestawienie porównawcze oświadczeń majątkowych”.

Dodatkowo należy zauważyć, że w ww. zestawieniu występowały błędne dane w zakresie wartości nieruchomości również z uwagi na nieprawidłowo sporządzany wydruk z systemu e-Orus, pomimo prawidłowo wprowadzonych danych w systemie. W takich przypadkach osoba dokonująca analizy nie korygowała tych wartości, zgodnie z danymi w oświadczeniu, a dane pozostawały błędne.

Stwierdzono, że w analizie podmiotu o NIP XXXXXXXXXX Urząd wykazał niepoprawnie kwotę 10.000,00 zł, zamiast 100.000,00 zł jako wartość działki wykazanej w pkt II poz. 4 oświadczenia majątkowego. Błędne wprowadzenie danych spowodowało błędną kwotę wykazaną w pkt XI poz. 1 „Łącznie zasobów pieniężnych, nieruchomości i mienia” analizowanego oświadczenia. Przy czym fakt posiadania gruntu był ujawniony w obu porównywanych oświadczeniach, zatem nie nastąpiło ani zmniejszenie ani zwiększenie majątku osoby składającej oświadczenie.

W oświadczeniu złożonym przez podmiot o NIP XXXXXXXXXX organ przeprowadzający analizę nie ujął w tabeli „zestawienie porównawcze oświadczeń majątkowych” nieruchomości o wartości 35.000,00 zł. Urząd wyjaśnił, iż „nieruchomość wymieniona w pkt II ppkt 4 oświadczenia majątkowego została wprowadzona do BA bez wartości, dlatego nie została zaciągnięta do zestawienia”.

Kontrolowany urząd po przeprowadzeniu analizy prawidłowo wskazał, iż w oświadczeniu złożonym przez osobę o NIP XXXXXXXXXX dane nie były wypełnione kompletnie. Jednakże w toku kontroli zauważono, iż w analizowanej tabeli „Zestawienie porównawcze oświadczeń majątkowych” organ powielił dane w zakresie wartości nieruchomości, co w rezultacie skutkowało niewłaściwie wykazaną kwotą w pkt XI poz. 1 (łącznie zasobów pieniężnych, nieruchomości i mienia). Jak wyjaśniał urząd, wszystkie kwoty wymienione w zestawieniu generowane są przez program e-ORUS z zaciągniętych danych wprowadzonych do BA. Przy czym należy zauważyć, iż dane zawarte w arkuszu analizy podlegające weryfikacji, nie zostały skorygowane i właściwie ustalone na etapie analizy.

Analogiczna sytuacja jak powyżej wystąpiła w arkuszu analizy dokonywanej na podstawie oświadczenia majątkowego osoby o NIP XXXXXXXXXX. Organ nie dokonał korekty błędnie wykazanych na wydruku wartości majątku.

W sprawie dot. podatnika o NIP XXXXXXXXXX w trakcie weryfikacji arkusza analizy zauważono, iż kwota w pkt VIII zestawienia nie jest zgodna z wykazanymi kwotami w oświadczeniu majątkowym. Organ przeprowadzający analizę odniósł się do powyższego uzasadniając, iż błąd polegał na wpisaniu w aplikacji Biblioteka Akt przez pracownika kwoty 1200 zł zamiast 120 zł.

Ponadto w trakcie kontroli stwierdzono, że urząd w sporządzonej analizie wskazał, iż w oświadczeniu złożonym przez osobę o NIP XXXXXXXXXX wypełnione dane nie były kompletne, choć w tabeli analizy wstępnej w rubryce „Wynik badania” wskazano, iż dane zawarte w oświadczeniu są kompletne. Przy czym w pozycji „Ustalenia” oraz analizie właściwej również wskazano niewypełniony przez składającego punkt oświadczenia. Dodatkowo w przeprowadzonej kontroli arkusza analizy zauważono, iż w tabeli „zestawienie porównawcze oświadczeń majątkowych” w pkt II poz. 1 zawarte zostały wszystkie składniki majątku wykazane przez składającego w pkt. II (poz. od 1 do 4) oświadczenia majątkowego. Natomiast w pkt II poz. 4 tej tabeli ponownie zostały wykazane dane z pkt II poz. 1 i 4. Zatem w tabeli podlegającej analizie dwukrotnie wykazano wartości 2 nieruchomości.

Również w analizowanych przez Urząd tabelach w arkuszu analizy dot. oświadczenia majątkowego (NIP XXXXXXXXXX, XXXXXXXXXX, XXXXXXXXXX, XXXXXXXXXX) „Zestawienie porównawcze oświadczeń majątkowych” organ powielił dane w zakresie wartości nieruchomości, co w rezultacie skutkowało nierzetelnie wykazaną kwotą w pkt XI poz. 1 (łącznie zasobów pieniężnych, nieruchomości i mienia).

Dodatkowo w sprawie podatnika o NIP XXXXXXXXXX nie wykazano w analizie braku wykazania dochodów z emerytury w oświadczeniu majątkowym (PIT37 z dochodami dołączony do oświadczenia).

Ponadto w arkuszu analizy dot. NIP XXXXXXXXXX błędnie stwierdzono istnienie wspólności majątkowej składającego oświadczenie, pomimo, że w aplikacji CZM wskazana jest informacja, że 21.12.2017 r. zawarto umowę o rozdzielności majątkowej małżeńskiej osoby, która złożyła oświadczenie majątkowe. W toku kontroli ustalono również błędne wprowadzenie w aplikacji

Biblioteka Akt wartości nieruchomości wykazanej w oświadczeniu majątkowym, a tym samym błędnie wykazano wartość majątku w arkuszu analizy.

W arkuszu analizy dot. NIP XXXXXXXXXX sporządzono tabelę porównawczą zgodną z oświadczeniami, jednak w tabeli opisano jako okres poprzedni „2018”, natomiast dane wskazano z oświadczenia majątkowego z 28.08.2019 r. Zatem wykazano brak właściwego opisu zestawienia porównawczego tj. wg oświadczeń z jakich dat dokonywana jest analiza. Stwierdzono również brak wykazania pojazdu w tabeli w pozycji dot. poprzedniego oświadczenia.

Ponadto wykazano, że w przeprowadzonej analizie osoby składającej oświadczenie majątkowe o NIP XXXXXXXXXX błędnie wskazano kwotę dochodów za 2018 r., niezgodną z kwotą w wykazaną w zeznaniu rocznym, a także błędnie wskazano kwotę zobowiązania za 2018 r. Powyższe nie miało wpływu na prawidłowość wniosków analizy.

W trakcie kontroli stwierdzono również, że w sprawie nr 0811-SKA-2.4006.340.2020 organ, do którego złożono oświadczenie pismem z dnia 9 stycznia 2020 r. przesłał oświadczenie majątkowe dotyczące rozpoczęcia powołania, umowy o pracę podatnika, który w dniu 31.12.2019 r. nabył upoważnienie do wydawania decyzji administracyjnych w imieniu burmistrza. Urząd skarbowy wyjaśnił, iż nie wykonał analizy papierowo, a jedynie w aplikacji Biblioteka Akt, z uwagi na fakt, że w dniu 04.05.2020 wpłynęło do organu oświadczenie majątkowe również wg stanu na dzień 31.12.2019 r. W arkuszu analizy oświadczenia majątkowego za 2019 rok (data wpływu 4.05.2020) organ prawidłowo wykonał analizę formalną, wstępną oraz właściwą odnosząc się do poprzedniego oświadczenia. Zatem w kontrolowanej sprawie stwierdzono brak wykonania odrębnej analizy z tytułu rozpoczęcia powołania, umowy o pracę, przy czym analiza taka została sporządzona na podstawie kolejnego oświadczenia majątkowego złożonego wg stanu na dzień 31.12.2019 r. Należy zatem zwrócić uwagę na konieczność wykonywania odrębnych analiz na rozpoczęcie lub zakończenie kadencji lub pracy oraz koniec roku.

Ponadto ustalono, że Urząd dokonując analizy oświadczenia majątkowego z dnia 28.04.2020 r. podatnika o NIP XXXXXXXXXX, w tabeli porównawczej nie wprowadził danych z poprzedniego oświadczenia majątkowego z dnia 24.07.2019. W zestawieniu znajduje się tylko kwota dochodów z zeznań rocznych w danych dotyczących poprzedniego oświadczenia. Zatem należy uznać, że organ nie przedstawił w arkuszu analizy przeprowadzenia analizy porównawczej w stosunku do poprzedniego oświadczenia, gdyż w zestawieniu wskazano tylko dane z aktualnego oświadczenia.

Dokonując weryfikacji analizy prowadzonej wobec podatnika o NIP XXXXXXXXXX ustalono, że w analizie z dnia 8.10.2020 nr 0811-SKA- 2.4006.463.2020 organ nie dokonał porównania majątku z poprzednim oświadczeniem, natomiast wskazał wartości zerowe we wszystkich pozycjach analizy dot. poprzedniego oświadczenia. Organ nie przedstawił w arkuszu analizy przeprowadzenia weryfikacji porównawczej majątku do poprzedniego oświadczenia, jak również nie dokonał opisu ustaleń w tym zakresie.

Ponadto w toku kontroli zwrócono uwagę na brak dokonywania opisu, brak wskazania wniosków i ustaleń w arkuszach analizy przez osobę weryfikującą oświadczenia majątkowe. W szczególności należy zwrócić uwagę na brak opisu dokonanych ustaleń na podstawie systemów i dostępnych informacji w przypadkach zmiany wartości majątku i wykazanych różnicach w zestawieniu porównawczym złożonego oświadczenia majątkowego w stosunku do danych z poprzedniego oświadczenia. Brak odniesienia się do wskazanych w analizie różnic i zgodności wykazanego majątku z danymi posiadanymi przez urząd skarbowy nie pozwala na potwierdzenie, że taka weryfikacja była przeprowadzona. Zatem w toku kontrolowanych spraw podatników o NIP XXXXXXXXXX, XXXXXXXXXX, XXXXXXXXXX, XXXXXXXXXX, XXXXXXXXXX stwierdzono, że organ podatkowy przeprowadzający analizę nie odniósł się w

arkusza analizy oświadczenia majątkowego do wykazanych różnic w majątku, w szczególności do spłaty zobowiązania, znacznego zwiększenia zasobów pieniężnych, zwiększenia wartości nieruchomości. Jednocześnie należy potwierdzić, że weryfikacja arkusza analizy i zgodności przedstawionego majątku w oświadczeniach z danymi będącymi w posiadaniu kontrolowanego organu nie wykazała nieprawidłowości w zakresie braku ujawnienia majątku przez osoby składające oświadczenia.

Dodatkowo w toku kontroli, w analizie przeprowadzonej wobec podatnika o NIP XXXXXXXXXX, stwierdzono również brak odniesienia się do wykazanej w arkuszu analizy działalności. Wskazano w analizie prowadzoną działalność z datą „od”, natomiast nie przedstawiono ustaleń w zakresie zakończenia działalności. Wydruk nie został w pełni zweryfikowany, powinien zawierać adnotacje o nieprzebiegu działalności.

Natomiast w arkuszu analizy oświadczenia majątkowego podatnika o NIP XXXXXXXXXX błędnie wskazano kwotę dochodu - nie odpowiadającą kwotom z oświadczenia ani z zeznania rocznego.

Ponadto w trakcie weryfikacji arkusza analizy dot. NIP XXXXXXXXXX stwierdzono, że oświadczenie podpisane zostało przez osobą składającą z datą 8.03.2019, natomiast faktyczna data oświadczenia to 2.03.2020. W arkuszu analizy wskazano przeprowadzenie analizy formalnej, jednak w uwagach nie wykazano niewłaściwej daty podpisu.

W kontrolowanych sprawach (oprócz kontrolowanych arkuszy analiz dot. NIP XXXXXXXXXX, XXXXXXXXXX XXXXXXXXXX, XXXXXXXXXX) nie wskazano w arkuszach analizy podstawy prawnej złożenia oświadczenia.

W kontrolowanym obszarze stwierdzono uchybienia i nieprawidłowości:

Uchybienia:

1. Niepełna analiza formalna oświadczenia majątkowego – dot. NIP XXXXXXXXXX.
2. Niepełna analiza wstępna oświadczenia majątkowego – dot. NIP XXXXXXXXXX XXXXXXXXXX.
3. Błędne wykazanie wartości majątku w arkuszu analizy – dot. NIP XXXXXXXXXX, XXXXXXXXXX, XXXXXXXXXX XXXXXXXXXX, XXXXXXXXXX, XXXXXXXXXX, XXXXXXXXXX, XXXXXXXXXX, XXXXXXXXXX, XXXXXXXXXX, XXXXXXXXXX.
4. Brak przedstawienia w arkuszu analizy oświadczenia majątkowego dokonanych ustaleń, wniosków w zakresie wykazanej działalności lub różnic w zestawieniu porównawczym oświadczeń majątkowych – dot. NIP XXXXXXXXXX, XXXXXXXXXX, XXXXXXXXXX, XXXXXXXXXX, XXXXXXXXXX.
5. Brak właściwego opisu zestawienia porównawczego lub arkusza ustaleń – dot. NIP XXXXXXXXXX, XXXXXXXXXX, XXXXXXXXXX, XXXXXXXXXX XXXXXXXXXX, XXXXXXXXXX, XXXXXXXXXX.

Nieprawidłowości:

1. Brak przedstawienia w arkuszu analizy przeprowadzenia analizy porównawczej w stosunku do poprzedniego oświadczenia – dot. NIP XXXXXXXXXX, XXXXXXXXXX
2. Brak właściwego nadzoru w zakresie ewidencjonowania danych na podstawie oświadczeń majątkowych w aplikacji Biblioteka Akt oraz dokonywania analizy oświadczeń majątkowych.

3. Działania urzędu skarbowego podejmowane na podstawie wniosków płynących z analizy oświadczeń oraz przekazywanie informacji dotyczących oświadczeń majątkowych i ich zgodność z wytycznymi Ministerstwa Finansów.

W toku kontroli ustalono, że w wyniku stwierdzonych nieprawidłowości w wypełnianiu oświadczeń majątkowych urząd skarbowy przekazał dokonane ustalenia do właściwych organów. Dokonano weryfikacji terminowości przekazania przez urząd skarbowy wyników analiz

oświadczeń majątkowych do właściwych organów zgodnie z obowiązkiem wynikającym z przepisów prawa. W odniesieniu do funkcjonariuszy i pracowników samorządów kontrolowany organ w terminie do dnia 30 października 2020 r. przedstawił wyniki tych analiz sejmikowi województwa, radzie powiatu i gminy.

W wyniku dokonania analizy oświadczeń majątkowych w 2020 r. urząd nie przekazał wniosków do innych komórek organizacyjnych urzędu celem przeprowadzenia dalszych czynności weryfikacyjnych. W kontrolowanej próbie nie stwierdzono sprawy, która powinna zostać skierowana do dalszych czynności.

Jednocześnie w toku kontroli zwrócono uwagę, iż urząd skarbowy nie przekazał ewentualnych informacji właściwym organom pod kątem prawidłowości przestrzegania art. 24d ustawy o samorządzie gminnym w 2 sprawach. W toku kontroli ustalono, że w zeznaniu rocznym PIT-37 podatnik NIP XXXXXXXXXX wykazał dochód z umowy zlecenia, zgodny z przekazaną przez płatnika (urząd gminy) deklaracją roczną. Jednocześnie należy zauważyć, że osoba składająca oświadczenie majątkowe była przewodniczącym rady gminy. Natomiast z art. 24d ustawy o samorządzie gminnym wynika, że Wójt nie może powierzyć radnemu gminy, w której radny uzyskał mandat, wykonywania pracy na podstawie umowy cywilnoprawnej. Jak wskazują wyjaśnienia kierownika SKA-2 *„Naczelnik Urzędu Skarbowego nie ma podstaw do zakwestionowania danych wskazanych w oświadczeniu w wymienionym zakresie. Przepisy dotyczące nadania naczelnikowi urzędu skarbowego kompetencji do analizy oświadczeń majątkowych, stanowią podstawę dokonania analizy pod kątem badania legalności pochodzenia ujawnionego w oświadczeniu majątku. Wnioski dotyczące prowadzenia działalności gospodarczej oraz zawartych umów cywilnoprawnych wykraczałyby poza wyznaczone ustawowo normy.”*

Odnosząc się do powyższego należy zauważyć, że organ dokonuje weryfikacji oświadczenia majątkowego, również pod kątem prawidłowości wykazania dochodów i zgodności z dokumentami przekazanymi przez płatników. Urząd będąc w posiadaniu deklaracji przekazanych przez płatnika oraz oświadczenia majątkowego radnego, posiadał informacje o ewentualnych umowach cywilnoprawnych radnego w tej samej gminie, w której uzyskał mandat – tj. o możliwości naruszenia art. 24d ustawy o samorządzie gminnym. W związku z tym, że naczelnik urzędu skarbowego nie posiada uprawnień do weryfikacji zasadności zawarcia ewentualnych umów przez organ gminy, powinien poinformować o powyższym właściwy organ nadzoru.

Analogiczna sytuacja wystąpiła w sprawie nr 0811-SKA- 2.4006.148.2020. Podatnik będący radnym gminy wykazał dochody w PIT-37 za 2019 r. z działalności wykonywanej osobiście na podst. art 13 pkt. 2, 4-9 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych. Podatnik złożył oświadczenie majątkowe jako radny gminy, natomiast płatnik tj. urząd tej samej gminy, przekazał deklarację płatnika PIT-11 z wykazaniem dochodem Podatnika w pozycji działalność wykonywanej osobiście na podst. art 13 pkt. 2, 4-9 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych. Zatem urząd skarbowy posiadał informacje o ewentualnych nieprawidłowościach stosowania przez radnego i urząd gminy przepisów obowiązującego prawa.

OCENA KONTROLOWANEJ DZIAŁALNOŚCI

Działalność Urzędu Skarbowego w Żarach w zakresie „Prawidłowość stosowania wytycznych w zakresie postępowania z oświadczeniami o stanie majątkowym podlegającymi analizie przez naczelników urzędów skarbowych” należy ocenić **pozytywnie z nieprawidłowościami**.

W trakcie kontroli ustalono, że zostały wprowadzone przepisy wewnętrzne, które pozwalają na wykonywanie właściwych czynności w trakcie analizy oświadczeń majątkowych, zgodnie z Wytycznymi Ministerstwa Finansów oraz sprawowanie bieżącej kontroli funkcjonalnej przez bezpośredniego przełożonego, Zastępcę Naczelnika i Naczelnika Urzędu. Przy czym należy zwrócić uwagę, że wykorzystywane przez organ w 2020 r. wzory arkuszy analizy oświadczeń

majątkowych nie były zgodne ze wzorami wskazanymi w instrukcji wewnętrznej Urzędu, jednak zawierały wszystkie niezbędne elementy wskazane w załączniku do Wytycznych Ministerstwa Finansów. Zatem zasadnym należy uznać podjęte przez Urząd Skarbowy w Żarach działania weryfikacji obowiązujących przepisów wewnętrznych w celu dokonania zmian i ich aktualizacji.

W toku kontroli ustalono, że przeprowadzona analiza oświadczeń majątkowych zawierała arkusz analizy oświadczenia majątkowego, sporządzany na podstawie wydruku z aplikacji e-Orus (oprócz 1 kontrolowanej sprawy). Dokumenty podpisane były przez pracownika weryfikującego dane, zaakceptowane przez kierownika komórki SKA-2 oraz Zastępcę Naczelnika lub Naczelnika Urzędu. W analizie zawarte były nieprawidłowości w zakresie błędnie wypełnionych oświadczeń majątkowych, a także uwagi odnośnie rozbieżności w oświadczeniu z danymi posiadanymi przez urząd skarbowy. Informacje o wynikach analiz oraz o stwierdzonych błędach zostały przekazane do właściwych organów zgodnie z przepisami w obowiązującym terminie.

W kontrolowanej próbie wystąpiły jednak przypadki, gdy dane z oświadczeń majątkowych do aplikacji Biblioteka Akt zostały wprowadzone nierzetelnie. W wyniku powyższego wartości nieruchomości zostały błędnie wykazane w analizowanej tabeli „Zestawienie porównawcze oświadczeń majątkowych”. Dodatkowo należy zauważyć, że ww. zestawieniu występowały błędne dane w zakresie wartości nieruchomości również z uwagi na nieprawidłowo sporządzany wydruk z systemu e-Orus, pomimo prawidłowo wprowadzonych danych w systemie. Jednak w takich przypadkach osoba dokonująca analizy nie korygowała tych wartości, zgodnie z danymi w oświadczeniu i zatwierdzała analizę pomimo występujących rozbieżności.

Ponadto zwrócono szczególną uwagę na brak dokonywania opisu, brak wskazania wniosków i ustaleń w arkuszach analizy przez osobę weryfikującą oświadczenia majątkowe. Stwierdzono także brak odniesienia się do wskazanych w analizie różnic i zgodności wykazanego majątku z danymi posiadanymi przez urząd skarbowy w szczególności do spłaty zobowiązania, znacznego zwiększenia zasobów pieniężnych, zwiększenia wartości nieruchomości. Nie wykazywano także w arkuszu analiz przyczyn występujących różnic w majątku z kolejnych oświadczeń majątkowych tej samej osoby. Jednocześnie należy wskazać, że kontrola arkuszy analizy i zgodności przedstawionego majątku w oświadczeniach z danymi będącymi w posiadaniu organu nie wykazała nieprawidłowości w zakresie braku ujawnienia majątku przez osoby składające oświadczenia i konieczności podjęcia dalszych działań weryfikacyjnych.

W toku kontroli 35 oświadczeń majątkowych, w 20 przeprowadzonych analizach stwierdzono uchybienia, w 1 analizie nieprawidłowość oraz w 1 sprawie uchybienie i nieprawidłowość. Przy czym uchybienia w tym samym zakresie występowały w kilku prowadzonych sprawach z uwagi na niewłaściwy sposób podejmowania czynności.

NIEPRAWIDŁOWOŚCI

W Urzędzie Skarbowym w Żarach w kontrolowanym obszarze stwierdzono uchybienia i nieprawidłowości:

Uchybienia:

1. Niepełna analiza formalna oświadczenia majątkowego w 1 sprawie.
2. Niepełna analiza wstępna oświadczenia majątkowego w 2 sprawach.
3. Błędne wykazanie wartości majątku w arkuszu analizy w 11 kontrolowanych sprawach.
4. Brak przedstawienia w arkuszu analizy oświadczenia majątkowego dokonanych ustaleń, wniosków w zakresie wykazanej działalności lub różnic w zestawieniu porównawczym oświadczeń majątkowych w 5 sprawach.
5. Brak właściwego opisu zestawienia porównawczego lub arkusza ustaleń w 7 sprawach.

Nieprawidłowości:

1. Brak przedstawienia w arkuszu analizy przeprowadzenia analizy porównawczej w stosunku do poprzedniego oświadczenia w 2 sprawach.

2. Brak właściwego nadzoru w zakresie ewidencjonowania danych na podstawie oświadczeń majątkowych w aplikacji Biblioteka Akt oraz dokonywania analizy oświadczeń majątkowych.

ZALECENIA

W związku ze stwierdzonymi w toku kontroli uchybieniami i nieprawidłowościami Izba Administracji Skarbowej w Zielonej Górze zaleca:

1. Dokonać aktualizacji przepisów wewnętrznych w zakresie wykorzystywanych arkuszy analizy oświadczeń majątkowych oraz zapisów o terminach i sposobie likwidacji dokumentacji w powyższym zakresie.
2. Wprowadzać dane do systemu informatycznego oraz dokonywać weryfikacji oświadczenia majątkowego i arkusza analizy w sposób rzetelny i dokładny.
3. Rzetelnie, jednoznacznie opisywać tabele dokumentujące przeprowadzoną analizę.
4. Wyjaśniać i wskazywać w arkuszu analizy przyczyny występujących znacznych różnic w zestawieniach majątku z kolejnych lat.
5. Dokładnie weryfikować dane w dostępnych bazach urzędu skarbowego.
6. Wzmoczyć nadzór w zakresie ewidencjonowania danych na podstawie oświadczeń majątkowych w aplikacji Biblioteka Akt oraz dokonywania analizy oświadczeń majątkowych.
7. Rozważyć zasadność zgłoszenia informatycznego w zakresie błędów występujących w wydruku z aplikacji e-Orus Arkusz analizy oświadczenia majątkowego.
8. Mając na uwadze respektowanie obowiązującego porządku prawnego, w przypadku stwierdzenia w toku analizy oświadczeń majątkowych okoliczności wskazujących na zawieranie przez radnych umów cywilnoprawnych z wójtem tej samej gminy lub zarządem powiatu/starostwa niezgodnie z przepisami ustawy o samorządzie gminnym i powiatowym, należy rozważyć przekazanie informacji o możliwości naruszenia przepisów ustawy o samorządzie gminnym/powiatowym właściwemu organowi nadzoru nad jednostką samorządu terytorialnego.

Termin złożenia informacji o wykonaniu zaleceń lub wykorzystaniu wniosków, a także o podjętych działaniach lub przyczynach ich niepodjęcia wyznacza się do 27.08.2021 r.

Wystąpienie pokontrolne liczy łącznie 9 stron.

Zielona Góra, 2 lipca 2021 r.

Dyrektor
Izby Administracji Skarbowej
w Zielonej Górze

Adam Andrzejewski
(podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym)